

Selgitav märkus, mis on lisatud ettepanekule muuta määrust (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris

Selle märkuse eesmärk on selgitada määruse (EL) nr 1408/2013 (milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris) (edaspidi „määrus 1408/2013“) muutmise ettepaneku eesmärki ja kohaldamisala. See on lisatud ettepaneku üle peetavale konsultatsioonile, mis kestab kuni 21. juulini 2024.

Kodanikke, organisatsioone ja ametiasutusi kutsutakse üles esitama oma seisukohti kavandatud muudatuse kohta.

Sidusrühmadel palutakse esitada oma märkused elektrooniliselt ja märkida selgelt, kas nende vastust tuleb käsitada konfidentsiaalsena. Kui jah, siis tuleks esitada ka vastuse mittekonfidentsiaalne versioon, mille võib avaldada konkurentsi peadirektoraadi veebisaidil.

1. Taust

„Vähese tähtsusega abi“ on toetus, mis on piisavalt väike, et mitte moonutada konkurentsi ega mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust. Seega ei loeta vähese tähtsusega abi riigiabiks. Kuna selle toetuse summa on piiratud, võimaldab vähese tähtsusega abi määrus teha selle puhul riigiabi kontrollist erandeid.

Määrust 1408/2013 kohaldatakse vähese tähtsusega abi suhtes, mida antakse põllumajandustoodete esmatootmisega tegelevatele ettevõtjatele. Viimastel aastatel on Euroopa põllumajandussektor seisnud silmitsi inflatsioonisurve ja kõrgete toormehindadega.

18. aprillil 2024 kutsus Euroopa Ülemkogu komisjoni üles jätkama tööd, et leida võimalus suurendada põllumajandusele antava vähese tähtsusega abi ülemmäära.

Üldiselt vaatab komisjon riigiabi eeskirju korrapäraselt läbi ja kohandab neid siseturu dünaamikaga. Praeguste vähese tähtsusega abi eeskirjade kehtivus lõppeb 31. detsembril 2027. Eespool selgitatud asjaolusid arvesse võttes peab komisjon siiski asjakohaseks need varem läbi vaadata.

2. Muudatusettepanek

Muudatusettepanekus käsitletakse kahte peamist aspekti: i) vähese tähtsusega abi ülemmäärad ja ii) läbipaistvusnõuded.

Vähese tähtsusega abi individuaalne ülemmäär

Alates 2019. aastast on vähese tähtsusega abi individuaalne ülemmäär 20 000 eurot ettevõtja kohta mis tahes kolme eelarveaasta pikkuse perioodi jooksul. Liikmesriigid võivad valida suurema ülemmäära ehk 25 000 eurot ettevõtja kohta samal ajavahemikul, tingimusel et nad loovad vähese tähtsusega abi keskregistri.

Kooskõlas Euroopa Liidu kohtute praktikaga saab komisjon ülemmäärasid suurendada ainult sellises ulatuses, mil puudub konkurentsi ja kaubanduse moonutamise oht. Niisiis on komisjoni kaalutusõigus vähese tähtsusega abi ülemmäärade kehtestamisel piiratud.

Seda arvesse võttes teeb komisjon ettepaneku suurendada individuaalset ülemmäära 37 000 euronit. Selle arvutamisel võetakse arvesse tegelikku inflatsiooni alates määruse viimasest läbivaatamisest 2019. aastal, võttes aluseks [Eurostati THHI andmed](#)¹, ning tulevikku vaadates prognoositud inflatsiooni, mis põhineb Euroopa Komisjoni prognoosil, kui see on olemas (aastad 2024 ja 2025)², ning EKP inflatsioonieesmärgil ülejäänud aastateks kuni määruse kavandatud kehtivusaja lõpuni (31.12.2032).

Riiklik ülempiir

Lisaks vähese tähtsusega abi individuaalsele ülemmäärale on määruses (EL) nr 1408/2013 sätestatud ka vähese tähtsusega abi kumulatiivne ülempiir iga liikmesriigi kohta (nn riiklik ülempiir). See ülempiir on 1,25 % iga-aastase põllumajandustoodangu kolme suurima väärtuse keskmisest ajavahemikul 2012–2017. Kui liikmesriik on loonud vähese tähtsusega abi keskregistri, on riiklik ülempiir 1,5 % iga-aastase põllumajandustoodangu kolme suurima väärtuse keskmisest ajavahemikul 2012–2017.

Riiklike ülempiiride kohandamiseks teeb komisjon ettepaneku pikendada arvutamisel arvesse võetud ajavahemikku, st võtta arvutuse aluseks aastad 2012–2023.

Võttes arvesse vähese tähtsusega abi kohustusliku registri kasutuselevõttu (vt allpool), teeb komisjon ettepaneku kehtestada üksainus individuaalne künnis ja riiklik ülempiir, mis põhineb samal meetodikal, mida praegu kohaldatakse riikliku ülempiiri arvutamiseks liikmesriikides, kes on loonud keskregistri. Seega on kavandatud ülempiir 1,5 % iga-aastase põllumajandustoodangu kolme suurima väärtuse keskmisest ajavahemikul 2012–2023. Ühendkuningriigi riikliku ülempiiri puhul seoses Põhja-Iirimaaga võetakse andmete kättesaadavuse tõttu arvesse ajavahemikku 2012–2022.

Vähese tähtsusega abi ülemmäärast kinnipidamise hindamisel arvesse võetav ajavahemik

Komisjon teeb ettepaneku viia arvutus kooskõlla määrusega 2023/2832 ja arvutada kumulatiivne summa praeguse kolme eelarveaasta asemel kolme kalendriaasta kohta.

Läbipaistvus

Läbipaistvusnõuete täitmiseks saavad liikmesriigid praegu valida, kas luua vähese tähtsusega abi register või hankida abisaajatelt nende enda koostatud kinnitus. 2019. aasta toimivuskontroll näitas siiski, et see süsteem ei ole rahuldav ja seda oleks võimalik parandada. Seepärast teeb komisjon kooskõlas hiljuti läbivaadatud määrusega 2023/2831 ettepaneku seada sisse kohustuslik register. See suurendab läbipaistvust sidusrühmade ja liikmesriikide jaoks ning vähendab nende ettevõtjate halduskoormust, kes praegu kasutavad ettevõtja enda kinnituse süsteemi.

¹Eurostati avaldatud andmed aadressil

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00118/default/table?lang=en&category=t_prc.t_prc_hic_p (vaadatud 3.6.2024).

² Euroopa Komisjoni 2024. aasta kevadprognoos, mis on avaldatud aadressil https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/spring-2024-economic-forecast-gradual-expansion-amid-high-geopolitical-risks_en#:~:text=Activity%20in%20the%20euro%20area,0.8%25%20in%20the%20euro%20area (vaadatud 3.6.2024) ja milles käsitletakse inflatsiooniprognosi ELis.

3. Mõju hindamine

Määruse (EL) nr 1408/2013 kohta koostati mõjuhindang 2019. aastal. Käesolev läbivaatamine piirdub tehniliste kohandustega, eelkõige ülemmäärade kohandamisega inflatsiooniga ja määruse vastavusse viimisega määruse 2023/2831 hiljutise muudatusega. Seda arvesse võttes ei ole mõjuhindangut vaja.